
4891-2023 (02 02 00)

Vuoden 2024 suunnittelulukujen hyväksyminen

Talousjohtaja Valteri Mikkola 20.6.2023:

Talousarvion ja -suunnitelman valmisteluprosessi

Talousarvion ja toimintasuunnitelmien valmistelu on ollut viimeisten vuosien aikana poikkeuksellisen haastavaa. Tämä on heijastunut valitettavan suurina talousarvioon kirjattujen tavoitteiden ja toteumien poikkeamina.

Kuluvan vuoden talousarviovalmisteluprosessin vaiheet ja aikataulut suunniteltiin viime vuoden lopulla käytettävissä olleiden oletuksien mukaan. Oletuksena oli, että soteuudistuksen lopullisista vaikutuksista ja hallitusohjelman kuntatalouteen kohdistuvista vaikutuksista olisi käytettävissä vähintään alustavat tiedot toukokuussa.

Edellä mainitut tekijät vaikuttavat kuntatalouteen ja kaupungin tulorahoitukseen. Näihin tekijöihin liittyvien vaikutusarvioiden puuttuessa taloussuunnitteluun kohdistuu merkittävää epävarmuutta, jonka seurauksena ei ole tarkoituksenmukaista päättää talouteen liittyvistä tavoitteista kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston toimesta jo kesäkuussa.

Valmisteluun liittyviä haasteita on käsitelty kaupungin johtoryhmässä ja kaupunginhallituksen aamukoulussa. Prosessia on sovittu tarkistettavaksi siten, että virkavalmistelun pohjana toimivat suunnitteluluvut annetaan kansliapäällikön päätöksellä.

Toimintaympäristön talouteen liittyviä tekijöitä

Yleinen taloustilanne

Koronapandemian seurauksena toimitusketjuihin syntyi ongelmia, joiden seurauksena kysynnän ja tarjonnan tasapaino järkkäyi. Tämä näkyi mm. pulana raaka-aineista sekä hintojen nousuna.

Häiriötilanteesta palautuessa Venäjän käynnistämä hyökkäyssota lisäsi inflaatiota voimistaneita tekijöitä. Energian hinnan nousut ja sovitut palkkatkaisut vaikuttivat edellisten lisäksi kaikkien toimialojen tuotantokustannuksiin ja ovat osaltaan kasvattaneet hintojen korotuspainetta.

Keskuspankit ovat pyrkineet hillitsemään inflaatiota ohjauskorkojen nostoilla. Korkeana pysynyt inflaatio ja sen hillintään tähtäävä korkotason nousu ovat vähentäneet investointihalukkuutta ja syöneet merkittävästi ostovoimaa.

Kuluvan vuoden aikana monen maan on arvioitu vajoavan taantumaan. Näkemykset taantuman syvyydestä ja kestosta vaihtelevat asiantuntijoiden välillä. Lievänä pysyessään taantuma hillitsee hintatason kehitystä ja vaikutukset verotulokertymiin ovat maltillisia. Voimakkaampi lama heijastuisi negatiivisesti verotuloihin.

Kaupunki on aiempaa suhdanneherkempi ja vaikutukset tulorahoitukseen kohdentuvat väistämättä nopeammin. Suhdannemuutokset heijastuvat

erityisesti yhteisöverotuloihin sekä rakentamiseen liittyviin tuloihin. Yleisen taloustilanteen lisäksi huolena on julkisen sektorin alijäämäisyys sekä soteuudistuksen vaikutukset kuntatalouteen.

Soteuudistuksen vaikutukset

Soteuudistuksen kuntatalouteen kohdistuvat lopulliset vaikutukset määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Kunnat ovat raportoineet tietoja kevään aikana. Toukokuussa valtiovarainministeriö lähestyi kuntia lausuntopyynnöllä, jossa pyydettiin ottamaan kantaa laskennan tarkistamiseen eräiltä osin.

Valtiovarainministeriön osoittama laskelmien tarkistustarve perustui kuntien erilaisiin tulkintoihin kirjanpidon kirjaustapoihin. Kunnat ovat toimineet säädösten mukaan, mutta mahdollisuuksia erilaisiin tulkintoihin ei ole havaittu aiemmin.

Tarkistuslaskenta on oikeudenmukaisuuden ja kuntien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi kannatettavaa. Ajankohta on kuitenkin valitettava, koska se vääjäämättä viivästää uudistuksen lopullisten kuntatalousvaikutusten julkistamista.

Laskennan lopputulos saattaa muuttaa kuntatalouteen kohdistuvaa vaikutusta ja siten myös kuntakohtaisia laskelmia. Valmistuvat lopulliset siirtolaskelmat tullaan huomioimaan syksyn talousarviovalmistelussa.

Hallitusohjelman vaikutukset

Julkisen sektorin alijäämäisyys nousi keskusteluun hallitusohjelmaan liittyvien neuvottelujen käynnistyessä. Hallitusohjelma julkaistiin perjantaina 16.6.2023 ja se sisältää runsaasti toimenpiteitä. Suoraan kuntatalouteen kohdistuvia vaikutuksia on maltillisesti, mutta mahdollisten välillisten vaikutusten arviointi vaatii tarkempaa arviointia.

Kuntatalouteen liittyen on sovittu valtionosuuksien indeksikorotuksen leikkauksesta yhdellä prosenttiyksiköllä vaalikauden ajaksi. Kansallisella tasolla tämän arvioidaan säästävän 126 miljoonaa euroa vuonna 2027.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksia leikataan asteittain 125 miljoonalla eurolla vuoteen 2027 mennessä, minkä lisäksi aikuiskoulutustuki lakkautetaan.

Toisaalta ohjelmaan on kirjattu myös 200 miljoonan euron lisärahoituksesta perusopetuksen vahvistamiseksi.

Välillisiä vaikutuksia saattaa kohdentua välähankkeiden rahoitukseen kohdentuvasta 250 miljoonan euron leikkauksesta ja eri hallinnonaloja koskevasta tuottavuusohjelmasta, joka leikkaa hallinnon menoja 243 miljoonalla vuonna 2027. Näiden lisäksi työllisyyteen kohdistuvat uudistukset saattavat vaikuttaa kaupungin rahoitusvastuuseen. Työllisyyden osalta käynnissä oleva TE25-uudistus tulee väistämättä vaikuttamaan merkittävästi kokonaisuuteen vuoden 2025 alusta.

Merkittävimpiä kuntatalouteen kohdistuvista kirjauksista ovat kuntien tehtäviä koskevan sääntelyn keventäminen ja sen tosiasian tunnistaminen, että eri kunnilla voi olla erilaiset tehtävät ja palvelut. Tähän liittyy kuntien rahoitusmallin uudistaminen, joka on erittäin tärkeä tavoite. Tämä tarkoittaa käytännössä valtionosuusuudistusta, jossa tekijöitä tultaneen arvioimaan tarkemmin määritettävän tehtäväkentän kautta.

Kokonaisuutena hallitusohjelman vahva tavoite julkisen sektorin talouden tasapainottamisesta ja kestäväen taloudellisen aseman saavuttamisesta on tärkeä ja kaupungin tulee osaltaan huomioida tämä taloussuunnittelussa.

Hallitusohjelman vaikutukset kuntatalouteen sekä kuntakohtaisiin laskelmiin tullaan huomioimaan syksyn talousarviovalmistelussa.

Sopeuttamisohjelmatyö

Sopeuttamisohjelman tavoitteena on hillitä toimintakatteen kasvua 30 miljoonalla eurolla vuoden 2026 loppuun mennessä.

Toimintakate liittyy kaupungin palvelutuotannon välittömiin tuloihin ja menoihin. Koska välittömät menot eivät riitä kattamaan kaikkia palvelutuotannon menoja, eroa tasapainotetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kaupungin toimintakulujen kehitys suhteessa verorahoitukseen on ollut viimeisten vuosien aikana merkittävä haaste.

Tämän vuoden ensimmäisessä ennusteessa toimintakulujen kokonaisuus on ylittymässä lähes 25 miljoonalla eurolla. Se tarkoittaa noin kolmen prosentin ylitystä talousarvioon. Turun kaupungin pormestariohjelmaan on kirjattu palvelutuotannolle 2,3 prosentin kasvutavoite, mutta viimeisten vuosien aikana kasvu on ollut merkittävästi voimakkaampaa.

Tammikuussa 2023 aloitettu sopeuttamisohjelmantyon prosessi on edennyt suunnitelman mukaan. Sopeuttamisohjelmantyon kohteena on koko kaupunkikonserni. Tavoitteena on tunnistaa merkittäviä teemoja ja keinokokonaisuuksia, jotka voidaan kirjata seuraavan taloussuunnitelmakauden toiminnan tavoitteiksi.

Työ aloitettiin haastattelukierroksilla, joihin osallistui laajasti kaupungin henkilöstöä. Erityisesti palvelukokonaisuuksien ja palvelualueiden johtajien näkemykset olivat arvokkaita.

Samaan aikaan käynnistettiin myös yhteistyötä Tampereen kanssa, jossa on myös painittu talouteen liittyvien haasteiden parissa. Havainnot on käsitelty Tampereen ja Turun kaupunkien yhteisissä teemaryhmissä. Yhteistyön avulla pyritään tunnistamaan poikkeamia ja jakamaan hyviä käytäntöjä. Kaupunkeja koskevat velvoitteet ovat lähtökohtaisesti samat, mutta toimintatapojen on havaittu olevan erilaisia.

Huhtikuussa perustettiin teemaryhmät, jotka käsittelevät käynnissä olevia toimenpiteitä, käyvät läpi haastattelujen yhteenvetoja ja tunnistavat uusia mahdollisuuksia.

Teemaryhmät jatkavat toimintaa elokuun loppuun asti ja toimenpiteet tarkentuvat työn edetessä. Palvelukokonaisuuksien toimintasuunnitelmat

valmistellaan pääosin elo-syyskuussa ja tarkentuneet toimenpidelistat tullaan sisällyttämään niihin.

Tällä hetkellä ei ole vielä tiedossa, mitä sopeuttamiseen liittyviä toimenpiteitä kaupungilla tehdään ja mitä palveluita ja toimintoja ne koskevat.

Simuloitu taloussuunnitelma

Viimeisten vuosien kehitys

Verotulot sekä rakentamiseen liittyvät tulot ovat olleet viime vuosina oletettua suurempia. Nämä erät ovat vahvistaneet kaupungin taloudellista asemaa merkittävästi. Voimakkain kehitys on ollut erissä, jotka ovat alttiita suhdanteen vaikutukselle.

Samaan aikaan kaupungin toimintamenot ovat kasvaneet voimakkaasti. Kasvu on ylittänyt asetetut tavoitteet, mutta tulorahoituksen positiivisen kehityksen seurauksena nettovaikutus on ollut positiivinen. Kasvuun ovat vaikuttaneet niin yleinen hintatason nousu kuin palkkaratkaisut. Nämä erät ovat aiheuttaneet kustannusrakenteeseen pysyviä tasomuutoksia. Alla on avattu kehitykseen vaikuttaneita tekijöitä palvelukokonaisuuksittain.

Konsernihallinto (ml. työllisyys ja elinvoima)

Kh, konsernihallinto

Kh, konsernihallinto kokonaisuuden vuoden 2022 tilinpäätös toteutui talousarvioon nähden 2,7 milj. euroa parempana. Talouden kokonaispoikkeama jäi toimintakatetasolla maltilliseksi, koska tulojen ja menojen poikkeamat kompensoivat toisiaan. Hyvinvointialueen muodostumisen vuoksi konsernihallinnon henkilöstömenot ovat vuonna 2023 noin 8 milj. euroa vuotta 2022 pienemmät. Kuluvan vuoden aikana energian hintamuutokset ovat lisänneet menoja mm. tilapalveluissa.

Kh, kaupungin yhteiset

Kh, Kaupungin yhteiset -kokonaisuus on muuttunut viime vuosien välillä paljon. Kokonaisuuteen on siirretty kaupunkitasoisia eriä (mm. työmarkkinatuen kuntaosuus ja kotouttamislain kuntakorvaukset). Kokonaisuudesta on siirretty pois eläkemenoperusteinen eläkemaksu, joka peritään vuodesta 2023 alkaen ns. tasausmaksuna suoraan palvelukokonaisuuksilta. Tämän lisäksi kokonaisuuteen on keskitetty epävarmuutta sisältäviä varauksia. Näiden tekijöiden seurauksena luvut eivät ole vuosien välillä vertailukelpoisia.

Vuonna 2022 tilinpäätös toteutui 4,7 milj. euroa talousarviota parempana. Parannusta talousarvioon nähden toivat omaisuudenhallinnan myyntivoitot ja heikennystä puolestaan mm. kertaluonteiset hva-kuvioon liittyvät alijäämän hyvitykset (1,8 milj. euroa) sekä työterveysmenojen talousarviota suurempi toteuma (1,7 milj. euroa). Kuluvan vuoden aikana kokonaisuuteen tehdyllä suhdannevarauksella tullaan kattamaan palvelukokonaisuuksien mm. energian kustannusmuutoksista aiheutuvia määrärahaylityksiä.

Kh, elinvoiman palvelukokonaisuus

Työllisyyspalveluiden vuoden 2022 tilinpäätös toteutui talousarvioon nähden 3,2 milj. euroa parempana. Työllisyyden palvelukokonaisuuden työmarkkinatuen kuntaosuusmaksussa saatiin vuoden 2022 aikana 1,7 milj. euron säästöt edelliseen vuoteen verrattuna. Saavutettu säästösumma oli suurempi kuin talousarvion 2022 suunnittelussa arvioitiin. Vuoden 2022 talousarvio sisälsi vuoteen 2021 verrattuna 1,1 milj. euroa suuremman varauksen vuoden 2022 työmarkkinatuen maksuun, mikä osaltaan lisäsi toimintakatteen alitusta. Vallitseva työllisyystilanne ja sen kehitys on heijastunut positiivisesti kaupungin talouteen viimeisten vuosien aikana.

Vuoden 2023 talousarviossa työmarkkinatuen kuntaosuus siirrettiin kaupungin yhteiset -kokonaisuuteen. Muilta osin vuoden 2023 toiminnassa ei ole erityisiä muutoksia vuoteen 2022 nähden. Kuluvan vuoden aikana viedään eteenpäin niitä toimenpiteitä, joilla valmistaudutaan TE25-uudistukseen. Vuoden 2023 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa työllisyyspalveluiden talouden arvioidaan toteutuvan 0,3 milj. euroa talousarviota parempana.

Elinvoiman palvelukokonaisuuden määrärahojen osalta valmistelutyö on vielä kesken, mutta valmius tulosityksikkö/kustannuspaikkarakenteen ja määräraha puolen edellyttämien muutostarpeiden toteutukseen on hyvä. Muutoksia tehdään ns. teknisinä muutoksina osana talousarviovalmistelua.

Kasvatus- ja opetus

Vuonna 2022 henkilöstömenot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 6,4 milj. euroa. Palkkaratkaisun vaikutus oli noin 3,5 milj. euroa sekä arvioitu kevään 2022 lakon vaikutus menoja pienentävästi noin 1,7 milj. euroa.

Palvelujen ostoissa kasvua oli 11,4 milj. euroa ja aineissa ja tarvikkeissa 2,9 milj. euroa. Palvelujen nousuun vaikuttivat mm. ruokapalvelut (1,2 milj. euroa), varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot (2,6 milj. euroa) ja varhaiskasvatuksen työvoiman vuokraus (0,7 milj. euroa). Kustannustason nousu näkyi yleisesti vuoden 2022 menojen kasvuna. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut pienensivät 1,0 milj. euroa päivähoitomaksuja koskevien lakimuutosten takia.

Ukrainan kriisi kolminkertaistanut maahanmuuttajaoppilaiden määrän perusopetuksessa. Tämä on kasvattanut menoja opetustoiminnan lisäksi myös tilojen osalta. Perusopetuksessa viidennes oppilaista on ollut väistötiloissa erityistä johtuvien tilaongelmien takia. Tämän seurauksena tilakustannukset, kuljetukset, kalustamiset sekä koulunkäynnin materiaalit ovat lisänneet perusopetuksen kuluja. Tuen tarpeen kasvu näkyy jokaisella palvelualueella, jolla on suora vaikutus kustannusten lisääntymiseen.

Vuoden 2023 ennusteessa on toimintatuotoissa kotikuntakorvauksia -1,1 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä vähemmän. Myös maksutuotot ovat 0,7 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Kaikkiaan toimintatuotot ovat OKV1 ennusteen mukaan -1,2 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2022.

Vuoden 2023 osalta ennusteessa menojen kasvua arvioidaan tulevan henkilöstömenoissa 15,7 milj. euroa vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Tästä kasvusta palkankorotukset ja niihin liittyvät kertaerät ovat noin 5 milj. euroa. Palveluissa, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa ei ennusteta kasvua, mutta sisäisten tilavuokrien kasvu on n. 1,4 milj. euroa. Tämän vuoden ennuste sisältää varhaiskasvatuksen työvoiman vuokrausostoja 2,5 milj. euroa. Näin

ollen suurin osa toimintakulujen 16,6 milj. euron kasvusta tulee henkilöstökuiluista.

Kulttuuri

Vuonna 2022 henkilöstömenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,05 milj. eurolla. Työvoima kasvoi 16,2 henkilötyövuodella. Palkankorotusten aiheuttama henkilöstömenojen kasvu oli 0,33 milj. euroa.

Vuonna 2022 kulttuuripalvelujen osalta toimintatuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 milj. euroa. Suurinta kasvu oli myynti- ja maksutuoissa.

Vuoden 2023 toimintakatteen toteuma ennustetaan olevan noin 0,7 milj. euroa suunniteltua huonompi. Suurin yksittäinen syy on sopimuskorotusten täysimääräinen vaikutus 0,45 milj. euroa vuoden 2023 henkilöstömenoihin.

Nuoriso

Vuonna 2022 henkilöstömenot alenivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 milj. eurolla. Työvoima väheni 8,1 henkilötyövuodella. Sopimuskorotusten aiheuttama henkilöstömenojen kasvu oli 0,1 milj. euroa.

Vuoden 2023 toimintakatteen ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Liikunta

Vuonna 2022 henkilöstömenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 milj. eurolla. Työvoima lisääntyi 3,4 henkilötyövuodella. Sopimuskorotusten aiheuttama henkilöstömenojen kasvu oli 0,1 milj. euroa.

Vuonna 2022 liikuntapalvelujen osalta toimintatuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,2 milj. euroa. Käyntikertojen odotetaan kasvavan pääsymaksullisissa liikuntapaikoissa edelleen vuonna 2023.

Vuoden 2023 toimintakatteen ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden toimintakate vuonna 2022 toteutui 9,4 milj. euroa talousarviota paremmin. Merkittävänä talouden toteumaa parantavana tekijänä olivat liikenne- ja viestintäministeriö Traficomilta saadut koronatilanteesta johtuvat joukkoliikenteeseen kohdistuvat tuet, joita saatiin Turun liikennöinnin osalta 3,6 milj. euroa. Muut joukkoliikenteen valtionavut olivat suurten kaupunkien joukkoliikennetuki 1,4 milj. euroa ja ilmastoperusteinen tuki 1,0 milj. euroa.

Kaupunkiympäristön toimintatuotot olivat 84,4 milj. euroa ja ylitystä talousarvioon nähden oli 10,7 milj. euroa. Valmistus omaan käyttöön oli 1,2 milj. euroa (TA 1,6 milj. euroa), joka heikensi toimintakatetta 0,4 milj. euroa. Kaupunkiympäristön toimintamenot olivat 116,4 milj. euroa ja ylittivät talousarvion 0,9 milj. eurolla (TAM 115,5).

Vuoden 2023 ensimmäisen osavuositarkastuksessa kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 0,4 milj. euroa talousarviota huonompana.

Taloussuunnitelmakauden tarpeet

Kevään aikana on kartoitettu palvelualuekohtaisesti talouteen kohdistuvia tarpeita. Valmistelussa on havaittu runsaasti toimintakatetta heikentäviä toimintamenojen lisäyksiä ja toimintatulojen vähennyksiä. Menoja vähentäviä tai tuloja lisääviä tekijöitä tunnistettiin maltillisesti.

Vuodelle 2024 kohdistuvat tarpeet muodostuvat pääosin päätetyistä tai linjatuista tekijöistä. Merkittävimpinä tekijöinä palkkaratkaisun vaikutukset niin omaan tuotantoon kuin välillisesti palvelujen ostojen kautta sekä rakentamiseen liittyvien tulojen vähentyminen.

Tunnistetut tarpeet ylittävät kaupungin taloudellisen kantokyvyn. Suunnittelulukujen valmistelussa on pyritty huomioimaan tunnistettuja tarpeita, mutta samaan aikaan toimintakatteen kasvun hillintään kohdentuvien toimenpiteiden tarve korostuu.

Toimintakatteen kasvua tulee pystyä hillitsemään. Palvelukokonaisuuksien ja palvelualueiden vastuullisilla henkilöillä on ratkaiseva rooli talouden tasapainottamisessa. Kaikkia tarpeita tulee edelleen tarkastella kriittisesti. Tuottavuutta ja kustannustehokkuutta on kyettävä parantamaan.

Käytössä olevilla laskelmilla kaupungin talouden arvioidaan ajautuvan jälleen alijäämäiseksi vuonna 2024, minkä jälkeen alijäämäisyys vain syvenee. Lähökohdat nykytilaan ovat muodostuneet erittäin voimakkaasta toimintamenojen kasvusta. Kaupungin tulo-rahoitusta leikataan voimakkaasti soteuudistuksen seurauksena ja kaupungin rahoitusvastuu on kasvanut.

Meidän tulee kiinnittää huomiota tekijöihin, joihin voimme itse vaikuttaa:

- on tärkeää varmistaa, että tuotamme palveluja mahdollisimman järkevästi ja samalla kustannustehokkaasti
- on myös syytä varautua työvoimapulaan
- on uudistettava työtapoja: sähköiset toimintamallit ovat arvokkaita, kun käsiä manuaaliseen työhön ei ole saatavilla.

Kasvu on yksi vaivattomimmista lääkkeistä talouden epätasapainoon. Tästä syystä toimintasuunnitelmassa tulee priorisoida erityisesti kasvua tukevia toimenpiteitä.

Tuloslaskelma

Kaupunkitasoinen tuloslaskelman simulointi perustuu vuoden 2023 ennusteesseen ja tunnistettuihin tarpeisiin. Kokonaisuutta on kuitenkin jouduttu tasapainottamaan ja talouden tasapainoa tavoitellaan suunnitelmakauden loppuun mennessä.

	TOT 2022	TA 2023	ENN 2023	STA 2024	STS 2025	STS 2026	STS 2027
TOIMINTATUOTOT	496 501	295 100	304 000	297 511	308 786	304 706	306 746
Valmistus omaan käyttöön	1 337	1 600	1 600	1 610	1 610	1 610	1 610
TOIMINTAKULUT	1 723 272	831 700	856 500	866 959	874 016	864 858	863 527
TOIMINTAKATE	-1 225 433	-535 000	-550 900	-567 838	-563 619	-558 542	-555 171
Verotulot ja valtionosuudet	1 267 630	571 100	598 100	564 157	570 000	592 000	614 000
Rahoitustuotot- ja kulut	35 349	33 800	34 100	31 000	30 995	24 935	21 117
Vuosikate	77 546	69 900	81 300	27 319	37 375	58 393	79 946
Poistot ja arvonalentumiset	61 513	56 000	58 600	60 917	64 116	70 105	79 777
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	16 033	13 900	22 700	-33 598	-26 741	-11 712	169
Varausten ja rahastojen muutokset	2 198	2 000	2 000	2 034	1 953	1 953	1 953
TILIKAUDEN YLI-/ALUÄÄMÄ	18 231	15 900	24 700	-31 564	-24 788	-9 759	2 122

*Vuoden 2023 ennuste tarkentuu seuraavan osavuosikatsauksen yhteydessä.

Tasapainon saavuttaminen edellyttää sopeuttavien toimenpiteiden toteuttamista taloussuunnitelmakauden aikana. Toimenpiteiden valmistelu on käynnissä ja ne tullaan sisällyttämään talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan osana syksyn talousarviovalmistelua.

Toimenpiteiden lisäksi tarvitaan myös taloudellisen näkökulman huomioimista niin käytännön tekemisessä kuin toiminnan suunnittelussa. Viimeisten vuosien aikana kiihtynyt toimintamenojen kehitys on saatava taittumaan.

Käyttötalouden suunnitteluluvut

Toimielinkohtaiset suunnitteluluvut perustuvat simuloituun taloussuunnitelmaan. Valmistelun pohjana on käytetty kuluvan vuoden ennustetta, joka antaa parhaan kuvan seuraavan vuoden lähtötasosta. Ennusteeseen on huomioitu tunnistettuja toimielinkohtaisia tarpeita, joten vuosien välinen muutos ei ole kaikille toimielimille sama. Luvut sisältävät myös simuloituun taloussuunnitelmaan sisältyvää sopeuttamistavoitetta. Suunnitteluluvut antavat vuoden 2024 talousarviovalmistelulle tavoitetason, jota ei tule ylittää.

Toimintakate (1.000 euroa)	TP2021	TP2022	TAM2023	ENN2023	2024	-%
Kaupunginvaltuusto	-1 045	-922	-1 050	-1 060	-1 050	-1,0 %
Keskusvaalilautakunta	-462	-104	-191	-197	-160	-18,6 %
Tarkastuslautakunta	-535	-503	-563	-537	-550	2,4 %
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ltk			-1 329	-1 329	-1 330	0,1 %
Kaupunginhallitus	-37 131	-58 131	-75 110	-74 045	-79 978	8,0 %
Kh, konsernihallinto	-18 644	-22 448	-28 836	-34 362	-44 974	30,9 %
Kh, kaupungin yhteiset	16 038	-2 347	-31 154	-24 885	-20 564	-17,4 %
Kh, elinvoiman palvelukokonaisuus*	-34 525	-33 336	-15 120	-14 798	-14 441	-2,4 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-322 666	-340 461	-342 594	-358 204	-365 276	2,0 %
Kulttuuri- ja nuorisolautakunta	-45 839	-47 415	-45 886	-46 894	-46 811	-0,2 %
Liikuntalautakunta	-20 847	-21 532	-23 203	-23 199	-23 177	-0,1 %
Kaupunkiympäristölautakunta	-8 845	-12 571	-19 433	-19 147	-23 165	21,0 %
Rakennus- ja lupalautakunta	-95	-87	-114	-114	-109	-4,1 %
Turun kaupunkiseudun joukkoliikenneltk	-19 905	-18 215	-26 125	-26 225	-26 232	0,0 %
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	-12	-16	0	0	0	0,0 %
PERUSKAUPUNKI YHTEENSÄ	-457 381	-499 957	-535 597	-550 950	-567 838	3,1 %

*toistaiseksi vain työllisyyden palvelukokonaisuuden luvut

Kaupunginhallituksen suunnitteluluvusta on tärkeää huomioida, että se sisältää keskitetyn palkkavarauksen paikallisten järjestelyerien osalta. Varaus tullaan purkamaan toimielimille, kun päätös jaosta on tehty.

Tämän lisäksi kaupunginhallituksen määrärahatarvetta lisäävät pysyvästi toimintamallin muutos, jossa aiemmin investointihankkeina toteutettuja pieniä investointeja siirtyy vuosikuluksi sekä linjaus painopisteen siirtämisestä kiinteän omaisuuden myyntien osalta. Vuonna 2024 järjestettävä Tall Ships Race lisää rahoitustarvetta määräaikaaisesti.

Suunnitteluluvuissa ei ole huomioitu uuden elinvoiman palvelukokonaisuuden muodostumista, koska siirtyvien erien määrittäminen on kesken. Muutokset toimielinten välillä tullaan tekemään teknisinä muutoksina, kun siirtyvät toiminnot ja niihin liittyvät erät on määritetty.

Syksyn talousarviovalmistelu

Palvelukokonaisuudet valmistelevat toimintasuunnitelmat siten, että toimieliimet käsittelevät ne syyskuun loppuun mennessä. Taloudellisten tavoitteiden osalta toimintasuunnitelmien tulee vastata suunnittelulukuihin. Mahdolliset suunnittelulukujen ylittävät tarpeet esitetään kansliapäällikölle ja ne käsitellään kansliapäällikön talousarvioluonnoksen valmistelun yhteydessä.

Investointien lähtökohdat ja investointisuunnitelmat käsitellään osana syksyn talousarviovalmistelua.

Lokakuun alussa julkaistaan kansliapäällikön talousarvioluonnos, joka on ensimmäinen kaupunkitasoinen vuosien 2024–2027 toimintasuunnitelma. Talousarvioluonnos toimii pormestarin talousarviovalmistelun pohjana.

Pormestarin talousarvioesitys annetaan loka-marraskuun taitteessa, jonka jälkeen käsittely siirtyy kaupunginhallitukselle 6.11.2023 ja kaupunginvaltuustolle 13.11.2023.

Liite 1

Vuoden 2024 käyttötalouden toimielinkohtaiset suunnitteluluvut

Kansliapäällikkö Tuomas Heikkinen:

Päätös

Päätin, että

- suunnitteluluvut toimielimille hyväksytään liitteen 1 mukaan,
- palvelukokonaisuuksien tulee valmistella toimintasuunnitelma ja vuoden 2024 talouden tavoitteet vastaamaan suunnittelulukua ja
- toimielinten tulee käsitellä toimintasuunnitelmat ja esittää mahdolliset suunnittelulukujen ylittävät tarpeet kansliapäällikölle syyskuun loppuun mennessä.

Tuomas Heikkinen

kansliapäällikkö

Konsernihallinto
Kansliapäällikkö

207

21.06.2023

Jakelu

tpv Elinvoiman palvelukokonaisuus
tied Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta
tpv Kasvatus ja opetus
tied Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
tied Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
tied Kasvatus- ja opetuslautakunta
tied Kaupunginhallituksen konsernijaosto
tied Kaupunginhallitus
tpv Kaupunkiympäristö
tied Kaupunkiympäristölautakunta
tied Keskusvaalilautakunta
tpv Konsernihallinto
tpv Konsernihallinto, talouspalvelut
tied Kulttuuri- ja nuorisolautakunta
tpv Kulttuurin palvelukokonaisuus
tpv Lasten ja nuorten palveluiden yhteisvaikuttavan kokonaisnäkömyksen palvelukokonai-
suus
tpv Liikunnan palvelukokonaisuus
tied Liikuntalautakunta
tied Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta
tied Rakennus- ja lupalautakunta
tpv Revisiotoimisto
tied Tarkastuslautakunta
tied Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
tied Mikkola Valteri

Liite 1 Vuoden 2024
käyttötalouden toimielink